

Flatanger kommune

Kommuneplanens samfunnsdel

2010 – 2020

Innhold:

	Side
1. Innledning	2
2. Prosess og medvirkning	2
3. Overordna føringer og retningslinjer	3
4. Visjon, overordna mål og hovedutfordring	3
4.1 Visjon	3
4.2 Overordna mål	3
4.3 Hovedutfordring	4
5. Plantema	5
5.1 Omdømme, kultur, folkehelse og bolyst	5
5.2 Næringsutvikling	10
5.3 Internasjonalisering	16
5.4 Overordna arealstrategier	16
5.5 Natur- og miljøvern	19
5.6 Interkommunalt samarbeid	20
5.7 Kommunen som organisasjon	20

Vedtatt av kommunestyret 22.09.2010

1. Innledning

Gjennom overordna planer legges de lange linje for kommunens vegvalg og prioriteringer. Hovedspørsmålet er hvordan kommunen skal bidra til å skape et best mulig samfunn for innbyggerne, også på lang sikt. En kommuneplan legger føringer for hva som skal prioriteres gjennom økonomiplan, budsjett, årsplaner for sektorene og andre planer for kommunens virksomhet. Målet med planarbeidet er å sette fokus på de store utfordringene, og samordne kommunens virksomhet mot felles overordna mål.

Av "Kommunal planstrategi og planprogram for samfunnsdelen av kommuneplanen" vedtatt av kommunestyret 16.12.09, går det fram at hovedutfordringen for Flatanger er "Folketallsutvikling, kjønnsfordeling og reduserte barnekull". Plantemaene vedtatt i planstrategien er knyttet opp mot denne hovedutfordringen. Samfunnsdelen er ved denne revideringen er derfor i større grad forsøkt "spissa" mot hovedutfordringen, enn gjeldende plan fra 2004.

I tillegg til de formelle krav til kommunal planlegging, er det lagt hovedvekt på at en gjennom planarbeidet skal skape et bredest mulig engasjement i forhold til hovedutfordringen. Prosessen forventes å være starten på et mer langsiktig engasjement, hvor bl.a. nye målretta utviklingsprosjekter forankres politisk gjennom samfunnsplanen.

Innenfor hvert av plantemaene som er vedtatt i planstrategien/ planprogrammet er det tatt inn:

- En beskrivelse av nåsituasjonen og litt statistikk, eventuelt kort historikk om utviklingen de siste åra.
- Hovedmål og eventuelt delmål
- Forslag til tiltak/ oppfølging

2. Prosess og medvirkning

- "Kommunal planstrategi og planprogram for samfunnsdelen av kommuneplanen" ble vedtatt av kommunestyret 16.12.09. Som ledd i oppfølging av kommunestyrets vedtak har formannskapet som planutvalg for kommuneplanen hatt kommuneplanen som tema på møtene i februar, mars, mai og juni.
- Åpent folkemøte (omdømmeseminar) i samarbeid "Kompetansesenteret for utvikling i kommunene" 27.januar.
- Kommunestyremøte med tema om interkommunalt samarbeid, med vekt på forholdet til samkommunen, 17.februar.
- Åpent møte med næringslivet/ næringsforumet med kommuneplanen som et av flere tema, 3.mars.
- Møte med landbruksnæringa med kommuneplanen som et av flere tema, 17.03.
- Påskelunch for ungdom hvor vi fikk nyttige konkrete innspill som tas med i det videre arbeidet, 29.mars
- Gjennomført spørreundersøkelse ved utsending av spørreskjema til hver tredje fastboende innbygger mellom 18 og 80 år.
Tema: Hva er de viktigste grunnene til at du har valgt å bo i Flatanger?

- Flere møter med "Ide-gruppa" og ledergruppa for drøfting av ideer til utforming og tiltak.
- Muntlige innspill fra enkeltinnbyggere som har tatt kontakt i løpet av prosessen.

3. Overordna føringer og retningslinjer

Lovgrunnlaget:

Lov om plan- og bygesaksbehandling § 11-2:

"Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon..."

Felles Fylkesplan for Trøndelag 2009 – 2012 med fokus på:

- Klima som utfordring og muligheter
- Energi – produksjon og anvendelse
- Arbeidskraft – demografiske og samfunnsmessige utfordringer
- Forskning og utvikling for verdiskapning i samfunns- og næringsliv
- Bruk av naturressurser i et bærekartig perspektiv
- Kommunikasjoner – interne og eksterne forbindelser
- Attraktivitet, livskvalitet og helse – i bygd og by.

Sentrale perspektiv i regionalt utviklingsprogram 2010:

- næringsperspektivet
- miljøperspektivet
- ungdomsperspektivet
- kjønnsperspektivet
- universell utforming

4. Visjon, overordna mål og hovedutfordring

4.1 Visjon

"Flatanger – Aktivt og åpent"

4.2 Overordna mål

I løpet av planperioden skal folketallet stabiliseres og økes ved å:

- Utnytte lokale fortrinn for næringsutvikling
- Framstå som en helhetlig reiselivskommune
- Fokuserer på alle tiltak som fremmer bolyst

4.3 Hovedutfordring

Hovedutfordring er folketallsutvikling, kjønnsfordeling og reduserte barnekull

4.3.1 Bakgrunn

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Innflytting	34	28	22	19	39	28	53	39
Utflytting	-40	-42	-39	-48	-39	-50	-49	-55
Fødselsoverskudd	-4	-9	1	-2	-6	-9	-8	-14
Folketilvekst	-8	-23	-16	-31	-6	-30	-4	-30

Tabellen viser at på tross av en årlig nedgang i folketall, er det også en betydelig innflytting til kommunen. Spesielt i 2008 og 2009 hadde kommunen økt innvandring fra utlandet.

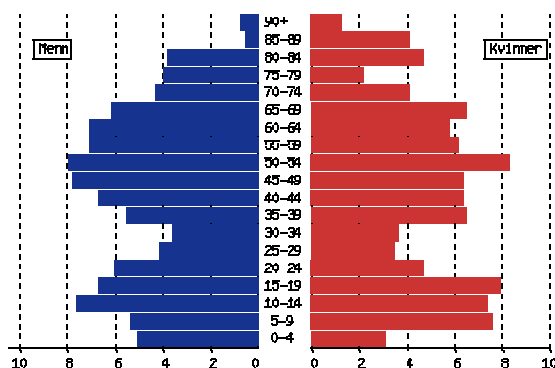
Folketall pr 01.01 2004, 2008 og 2010 Prognoser fra SSB for 2020 og 2030.					
	2004	2008	2010	2020	2030
Prognose, "minst optimistisk"	1221	1138	1104	972	854
Prognose, "mest optimistisk"	1221	1138	1104	1015	969

Fordeling på alder og kjønn 2008. (SSB)

	Kommunen	Fylket	Landet
Antall menn per 100 kvinner i aldersgruppen 20-39 år	110,9	104,3	104,0
Andel barn og unge 0-17 år, i prosent	23,0	23,8	23,0
Andel eldre 80 år og over, i prosent	7,5	5,2	4,6

Flatanger har hatt nedgang i folketall hvert år siden 2001. Nedgangen skyldes en kombinasjon av fødselsunderskudd og netto utflytting. Det har samtidig skjedd en utvikling med at andelen innbyggere i gruppen unge voksne er redusert, noe som igjen påvirker fødselstallene.

Fordeling etter alder og kjønn i prosent. 1.1.2009

Tabellen over viser at aldersgruppen fra 20 til 35 år utgjør en liten andel av befolkningen, noe som igjen gir deg utslag i dramatisk lave fødselstall.

Utdanningsnivå 2007 (SSB)	Kommunen	Fylket	Landet
Andel av befolkningen 16 år og eldre med høyere utdanning, i prosent	14,4	20,2	24,8
Menn	10,6	16,9	23,3
Kvinner	18,4	23,5	26,2

Utdanningsnivå kan ha en viss sammenheng med aldersfordeling. Flatanger har en større andel eldre innbyggere enn gjennomsnitt for fylket og landet. Utdanningsnivået i landet har endret seg over tid, slik at en større andel av yngre innbygger har høyere utdanning. Både for landet, fylket og kommunen er det flere kvinner enn menn som har gjennomført høyere utdanning. For Flatanger er denne forskjellen større enn for fylket, og betydelig større enn gjennomsnittet for landet.

Kjønnsfordeling i politiske utvalg og næringsorganisasjoner, mars 2010:

Utvalg	Kvinner	Menn
Kommunestyret	3	14
Formannskapet	0	5
Hovedutvalg for NMT	2	5
Hovedutvalg for Oppvekst og omsorg	2	5
Styret i Bondelaget	0	5
Styret i Flatanger Næringsforum	0	4

I valgte styringsorganer, både lokalpolitiske og i næringsorganisasjonene, er kvinner i liten grad representert. Kommunen har de siste åra hatt en klar tilbakegang når det gjelder kjønnsfordeling/likestilling i styrende organer.

5. Plantema

5.1 Omdømmebygging, kultur, folkehelse og bolyst

5.1.1 Bakgrunn

Foto: Morten Kristiansen

Hvordan bygger vi godt omdømme, og hva påvirker omdømmet?

Det er viktig å bygge et ønsket omdømme rundt noe de som bor i lokalsamfunnet opplever som reelle kvaliteter. SENTIO konsentrerte seg i innbyggerundersøkelse fra 2007 om omdømmebygging for kommuneorganisasjonen. De kom fram til at inntrykket av kommuneorganisasjonens miljøbevissthet er den faktoren som har størst innvirkning på hvordan befolkningen vurderer kommunens omdømme. I undersøkelsen fant de også at kommunens tjenester og informasjon har forholdsvis stor innvirkning på omdømmet.

Hvorfor velger folk å bo i Flatanger?

Kommunen gjennomførte 1. kvartal 2010 en spørreundersøkelse blant fastboende innbyggere. Bakgrunnen var at kommunen ønsket å vite mer om hva fastboende flatangringer vurderte som de viktigste grunnene til å bosette seg i kommunen. De viktigste grunnene som blir oppgitt for at folk velger å bo her, kan være gi viktig kunnskap om hvordan kommunen kan markedsføre seg, og retning på kommunens prioriteringer ut fra hovedmålsetningen angående bosetting.

De fem viktigste grunnene til at en har valgt å bo i Flatanger.

1. Gode muligheter for aktivt friluftsliv på sjøen og i fjellet
2. Trygt oppvekstmiljø for barn
3. Fikk jobb i Flatanger
4. Mange i nær familie bor her
5. Lite kriminalitet

Det er litt variasjon i svarene mellom kvinner og menn. Kvinner har i større grad enn menn vektlagt ”Fikk jobb i Flatanger”. Det framgår også av svarene at en større andel av kvinnene er innflyttere til kommunen, mens en større andel av mennene er oppvokst i kommunen.

De viktigste grunnene for tilbakeflytterne,- innbyggere som har bodd utenfor kommunen i perioder, og som har flyttet tilbake

1. Mange i nær familie bor her
2. Gode barndomsopplevelser er viktig for ønsket om å bo her
3. Gode muligheter for friluftsliv på sjøen og i fjellet
4. Fikk jobb i Flatanger
5. Mindre mas, stress og støy enn i byen

Vi ser at gode barndomsopplevelser i Flatanger har vært en svært viktig begrunnelse for innbyggere som har valgt å flytte tilbake etter å ha bodd utenfor kommunen en periode.

De viktigste grunnene for gruppen under 40 år:

1. Gode muligheter for aktivt friluftsliv på sjøen og i fjellet
2. Trygt oppvekstmiljø for barn
3. Mange i nær familie bor her
4. Nærhet til uberørt natur
5. Lite kriminalitet

De viktigste grunnene for innflytterne:

1. Gode muligheter for friluftsliv på sjøen og i fjellet
2. Nærhet til uberørt natur
3. Mindre mas, stress og støy enn i byen
4. Trygt oppvekstmiljø for barn
5. Fikk jobb i Flatanger

Innflyttere og innbyggere under 40 år har i større grad enn andre grupper vektlagt ”Nærhet til uberørt natur”. Gode muligheter for friluftsliv har vært tillagt størst vekt også for disse gruppene. Jobb har betydd mindre for valg av bosted, spesielt for gruppen under 40 år.

Foto: Morten Kristiansen

Stedsutvikling/ sentrumsutvikling

Ungdommen har spesielt uttrykt ønske om møteplass og dagåpen cafe.

Det er fra ulike aktører etterlyst en videre utvikling av Lauvsnes sentrum. I enkelte grender legger grendelag, grunneiere og lokale ildsjeler ned et stort arbeid for å gjøre sentrum til en attraktiv møteplass for alle.

Bo-tilbudet

Kommunen har i mange år hatt problem med tilgang på egne boliger. Mangel på boliger er begrensende for tilflytting generelt, og for næringslivets og kommunens mulighet til rekruttering av arbeidskraft. Ungdom har både gjennom samtaler og møter etterlyst et mer variert bo-tilbud, spesielt tilpassa ungdommens ønsker og økonomi. Det har skjedd en utvikling mot at gode boliger i kommunesenteret og grendesentrene selges til fritidsformål. Kjøpere er ofte kjøpesterke og godt voksne utenbygdsboende som ønsker seg et sommersted på kysten, sentralt og med god standard.

5.1.2 Mål for omdømme, kultur, folkehelse og bolyst

Hovedmål:

Utvikle et attraktivt lokalsamfunn slik at en oppnår stabilt folketall, og en normal alders- og kjønnsfordeling i befolkningen.

Delmål:

- Flatanger skal være et åpent og inkluderende samfunn preget av toleranse og raushet
- Videreutvikle lokalsamfunnet slik at alle opplever trygghet og trivsel
- I Flatanger skal vi arbeide for økt likestilling i alle samfunnsfunksjoner slik at all kompetanse blir tatt i bruk til det beste for lokalsamfunnet, og som bidrag til å innfri kvinners forventninger ved valg av bosted.
- Sikre tilgang på attraktive boliger for ungdom og tilflyttere
- Økt fokus på tilrettelegging for aktivt friluftsliv og varierte kultur- og idrettsaktiviteter for å fremme psykisk og fysisk helse.
- Flatanger skal være et samfunn hvor den enkelte oppmuntres til aktivt å utvikle sine evner og interesser, og engasjerer seg til det beste for lokalsamfunnet.
- Økt fokus på positiv markedsføring.

Foto: Hege Lein

5.1.3 Tiltak

- Markedsføre Flatanger som et åpent og inkluderende samfunn, også for å styrke vår egen bevissthet og adferd
- Familier som flytter til Flatanger ønskes velkommen med besøk og blomster
- Likestilling og likeverd bør tas opp som egen tema i sentrale kommunale organer
- Ivareta og videreutvikle et trygt og attraktivt oppvekstmiljø
- Ved tilrettelegging av ulike kommunale tilbud, er det viktig å tenke på universell Utforming.
- Prioritere trafiksikkerhetstiltak i samsvar med vedtatt trafiksikkerhetsplan
- Utvikle musikk- og kulturskolen til å kunne gi et bredere tilbud
- Arbeide målbevisst for å dra nytte av eksterne prosjektmidler til anlegg, kulturaktiviteter og lokalsamfunnsutvikling.
- Gjennom et bredt samarbeid med ildsjeler, grendelag, grunneiere og eksterne aktører utvikle kommunesenteret og grendesentra til attraktive utemøteplasser for alle aldersgrupper.
- Sette fokus på registrering og merking av kulturminner som bidrag til identitetsfølelse og positiv markedsføring
- Tilrettelegge flere turløyper og kulturminneløyper
- Stimulere alle grupper til et aktivt friluftsliv, uavhengig av fysisk og psykisk funksjonsevne
- Sikre stabile helse- og omsorgstjenester for alle
- I samarbeid med ungdomsrådet og ungdomsklubben legge til rette for attraktive møteplasser for ungdom
- Kommunen skal være pådriver for å skaffe bolig til ungdom og tilflyttere
- Utrede nedsatt konsesjonsgrense
- Stille krav om boligstandard ved utbygging av nye områder for fritidshus sentralt i kommunen, slik at det ligger til rette for seinere bruksendring

Foto: Hege Lein

- Vurdere krav om universell utforming for nye boligområder
- Gjennomføre eget bolyst-prosjekt
- Vurdere etablering av frivillighetssentral

5.2 Næringsutvikling

5.2.1 Bakgrunn

Tabellen under viser antall sysselsatte i ulike yrker i Flatanger (15 – 74 år). Den omfatter ikke sysselsatte i helseforetakene og kommunal- og fylkeskommunal sektor.

	2003	2007
Lederyrker	13	16
Akademiske yrker	7	11
Høgskoleyrker	15	16
Kontoryrker	8	12
Salgs- og serviceyrker	37	44
Bønder og fiskere	88	75
Håndverkere	24	45
Operatører, sjåførere mv.	24	62

Andre yrker	7	14
Sum	254	295

Tabellen under viser andel sysselsatte i % i ulike yrker (15 – 74 år). Den omfatter alle sysselsatte personer. Tall fra 2008.

	Kommunen	Fylket
Lederyrker	6,3	5,9
Akademiske yrker	5,5	8,9
Høgskoleyrker	15,5	18,2
Kontoryrker	3,5	6,2
Salgs- og serviceyrker	26,3	25,7
Bønder og fiskere	17,5	8,3
Håndverkere	11,6	11,6
Operatører, sjåfører mv.	8,8	9,4
Andre yrker	5,0	5,8
Sum	100	100

Hva etterspør eierne av fritidshus?

Norsk Turistutvikling AS har foretatt en omfattende intervjuundersøkelse blant hytteeierne, unntatt hytteeiere bosatt i Flatanger eller i utlandet.

De fem viktigste grunnene til at eiere av fritidshus har valgt Flatanger:

- fred og ro
- hav- og sjøfiskemuligheter
- natur- og friluftsmuligheter
- tilknytning til Flatanger
- passe reiseavstand

Som overordnet mål for alle satsingsområdene for Flatanger som hyttekommune er satt opp:

- å øke trivselen blant hyttefolket
- å øke antall brukerdøgn på hyttene
- å øke hyttebefolkningens handel og tjenester hos det lokale næringslivet

Innlagt vann og innlagt strøm er den klart viktigste fasiliteten ved hytta for at den skal bli brukt like mye eller mer i framtida. Godt dagligvaretilbud er den viktigste faktoren når det gjelder handel og service, men restaurant/ spisested, og større bredde i vareutvalget er også viktig. Samtidig oppgir en relativt stor andel at de planlegger standartheving, tilbygg eller nybygg, noe som vil kunne gi gode ringvirkninger for lokale håndverkere og byggvareforretning.

Av aktivitetstilbud m.m. er det et stort flertall som oppgir ren og ryddig skjærgård som den viktigste faktoren for å opprettholde eller øke bruken av hytta. Det er også ønske om flere turmål med rasteplasser, turstier og sykkelstier. Hytteeierne har i relativt liten grad benyttet seg av organiserte fritidsaktiviteter, og etterspør i liten grad flere slike aktiviteter. Dette kan kanskje ses i sammenheng med svarene på spørsmålet om hva som er det mest positive ved å ha hytte i

Flatanger. Her oppgis i rekkefølge; flott natur, fred, ro og stillhet, nærhet til sjøen/havet som det mest positive.

Hele 16% av hytteeierne ønsker å bidra i lokalsamfunnsutviklingen i Flatanger.

12% kan under visse forutsetninger tenke seg å flytte til kommunen.

Hytteeierne er i begrensa grad brukere av kommunale tjenester. Av brukte offentlige tjenester er de minst fornøyd med skilting, og mest fornøyd med helsetjenester.

Hva etterspør næringslivet?

I møte med næringslivet kom det fram en del synspunkter på hva som vurderes som viktig for næringslivet framover:

Foto: Åge Holmen

- Solide kommunale tilbud er viktig for rekruttering av arbeidskraft til eksisterende næringsliv, og for at etablerere skal ønske å satse her
- Felles visjon, felles mål og felles markedsføring er spesielt viktig for reiselivsnæringa, men også for alt næringsliv og kommunen for å kunne framstå som synlig og attraktiv
- Næringsplanen bør inngå som viktig del av kommunens samfunnsplan
- Bedre/enklere markedsføring av ledige hyttetomter, og faste arrangement for hyttefolket

Spesielt om reiselivsnæringa

Lokale reiselivsbedrifter har i alle år hatt utenlandske turister som hovedgrunnlag for virksomheten sin. Økt aktivitet i reiselivsbransjen i Flatanger har i hovedsak skjedd ved at fornøyde gjester har markedsført Flatanger gjennom sine nettverk. Denne markedsføringen av Flatanger har gitt økt sysselsetting, men en annen tilleggseffekt kan være av større betydning; positive tilbakemeldinger og oppslag om turistenes unike opplevelser i Flatanger gjør at vi

utvikler en stolthet over egen natur og eget lokalsamfunn som kan bli av uvurderlig betydning for omdømme, tilhørighet og framtidig utvikling.

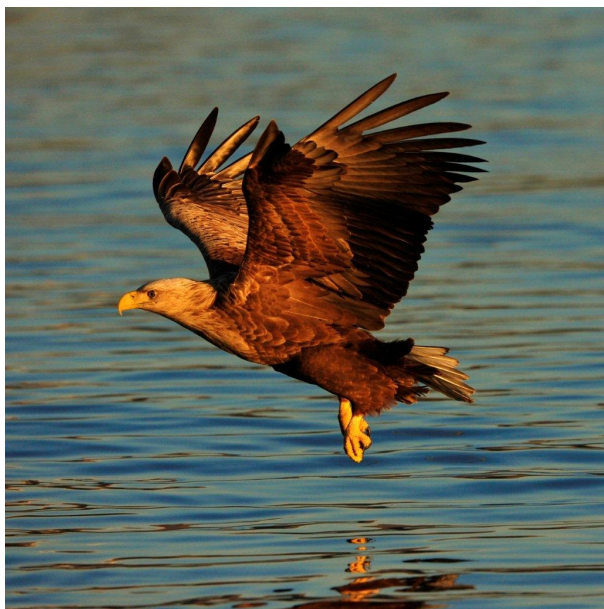

Foto: Ole Martin Dahle

Hva etterspør landbruket?

I møte med yrkesutøverne i landbruket kom det fram en del synspunkter på hva som vurderes som viktig for landbruket i Flatanger:

- Det er viktig å holde et positivt fokus, for eksempel gjennom positive avisoppslag
- Gode kommunale tjenester og gode kommunikasjoner viktig for at folk fortsatt skal ønske å bo i grendene
- Det bør etableres faglige møteplasser for bøndene lokalt
- Støtte til melkekvoter bør opprettholdes på samme nivå som i nabokommunene
- Nye krav til driveplikten bør følges opp av kommunen
- Egen landbruksveiler i kommunen, men også innspill om at felles landbruketjeneste kan gi tilgang på bedre spesialkompetanse
- Salg av hyttetomter kan være viktig for å skaffe investeringsmidler til fortsatt drift.

Hva venter unge mennesker seg av arbeidslivet?

Når kommunen og lokale bedrifter skal ut å rekruttere ny arbeidskraft, er det viktig å være oppmerksomme på trender m.h.t. ungdommens forventninger. Her kommer noen stikkord fra foredrag gitt i regi av Arbeidsforskningsinstituttet:

- Arbeidsplassen som en del av selvrealiseringen
- Større sammenfall jobb - interesser
- Vi blir mindre ”lydige og lojale”- færre gullklokker i fremtiden
- Utviklingsmuligheter, ledelse og arbeidsmiljø blir viktigere

Foto: Morten Kristiansen

5.2.2 Mål for næringsutvikling og sysselsetting

Hovedmål:

Videreutvikle et aktivt og variert næringsliv som den viktigste forutsetningen for å nå kommunens hovedmålsetning

Delmål:

- Økt fokus på å dyrke fram en gründerkultur gjennom tidlig innsats
- Opprettholde samla produksjon og sysselsetting i landbruket på dagens nivå
- Videreutvikle oppdrettsnæringa til fortsatt å være i forkant m.h.t. kvalitet og lønnsomhet
- Støtte utvikling og nyskaping i reiselivet
- Styrke formidling av kultur og lokalhistorie som del av reiselivstilbudet

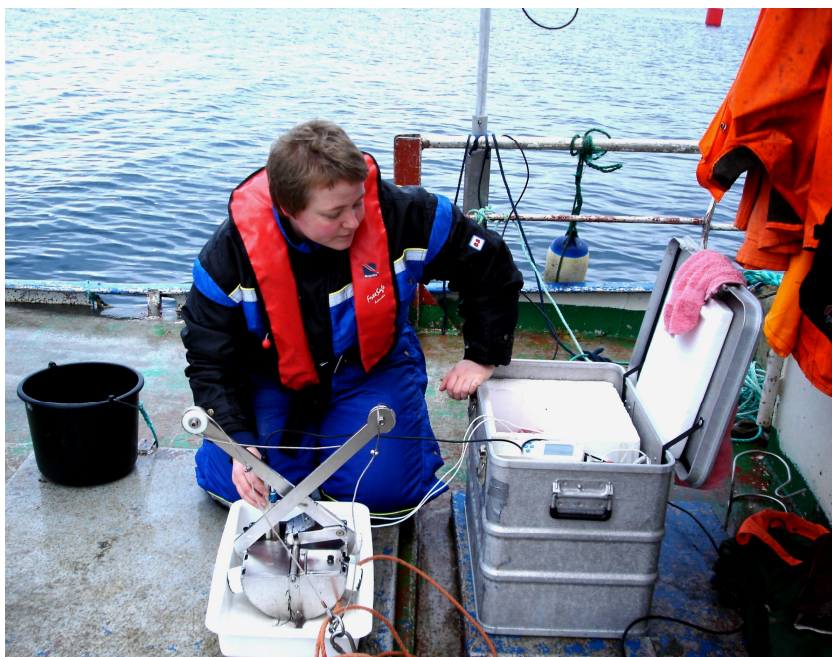

Foto: Otto K. Sandnes

5.2.3 Tiltak

- Utvikle tett kontakt mellom skolen og lokalt næringsliv, slik at barn og unge blir godt kjent etablerings- og arbeidsmuligheter lokalt
- Kontinuerlig arbeid for å få realisert Sitter-Lauvsnes, veg til Osen og fast dekke over Jøssundfjellet
- Sikre at hele kommunen til enhver tid har elektroniske kommunikasjonsløsninger som er fullt på høyde med fylket for øvrig
- Ivareta og videreutvikle nær kontakt med lokalt næringsliv, slik at vi er oppdatert i forhold til endrede behov for tilrettelegging og oppfølging
- Aktiv tilrettelegging av infrastrukturtiltak for næringslivet
- Økt oppmerksomhet mot små og utradisjonelle næringsetableringer
- Kvinnelige etablerere må sikres større oppmerksomhet da kvinners bedriftsetableringer har vist seg å være de mest stabile.
- Skape faste faglige lokale møteplasser for alle som driver landbruk
- Ha fokus på at drift og produksjon i landbruket videreføres ved eierskifte
- Arbeide aktivt for å beholde og styrke havbrukskompetansen som er lokalisert i kommunen
- Bruk av næringsfond til fellestiltak sammen med næringslivet
- Utvikle et tettere samarbeid med forskningsinstitusjoner
- Legge til rette for og markedsføre fjernarbeidsplasser i et felles miljø
- Bedre markedsføring av bo-kvaliteter for nye innbyggere som kan ta arbeidsplassen med seg
- Nye hytteområder bør planlegges med innlagt strøm, vei, vann og avløpsløsninger tilsvarende som for krav til bolig
- Øke kontakten mot og samfunnsengasjementet fra eiere av fritidshus
- Kommunen skal være en aktiv pådriver til å skaffe industrilokaler med tanke på etablerere

5.3 Internasjonalisering

5.3.1 Bakgrunn

Lokale reiselivsbedrifter har i alle år hatt utenlandske turister som hovedgrunnlag for virksomheten sin. Økt aktivitet i reiselivsbransjen i Flatanger har i hovedsak skjedd ved at fornøyde gjester har markedsført Flatanger gjennom sine nettverk. Aktivitet har gitt økt sysselsetting, men en annen tilleggseffekt kan være av større betydning; positive tilbakemeldinger og oppslag om turistenes unike opplevelser i Flatanger gjør at vi utvikler en stolthet over egen natur og eget lokalsamfunn som kan bli av uvurderlig betydning for omdømme, tilhørighet og framtidig utvikling.

Arbeidsinnvandring fra utlandet har på landsbasis økt sterkt i seinere år. Fra 2004 til 2009 har 30 personer flytta til Flatanger fra utlandet. Størst innflytting var det i 2009 med 11 personer.

Innflyttere fra utlandet er sysselsatt i ulike lokale bedrifter og i pleie- og omsorg.

5.3.2 Mål

Innflyttere fra utlandet skal oppleve Flatanger som et åpent og inkluderende samfunn hvor de får brukt sine ressurser og får lyst til å bli.

5.3.3 Tiltak

- Lett tilgjengelig informasjon om kommunen og lokalsamfunnet på flere språk
- Språkopplæring
- Etablere kontaktordning med innflyttere fra utlandet.
- Kulturkvelder hvor innvandrere får presentere sin kultur og sine mattradisjoner
- Markedsføring mot "livsstil-flyktninger" som kan ta arbeidsplassen med seg
- Utrede muligheten for mottak av flyktninger

5.4 Overordna arealstrategier

5.4.1 Bakgrunn

Dyrka- og dyrkbar jord, og kulturlandskapet

Dyrkajorda er en ikke-fornybar ressurs. Jordvern handler om å sikre grunnlag for matproduksjon i et langsiktig perspektiv. Jordsmonnet er, sammen med ren luft og rent vann, det viktigste grunnlaget for biologisk produksjon og artsmangfold.

Det meste av nedbygging av dyrka mark skjer gjennom spredt utbygging ved dispensasjon fra vedtatte planer, dvs. en bit-for-bit-nedbygging. Bare ¼ skjer gjennom tettstedutvidelser. Spredt utbygging gir også en fragmentering av landskapet og utbyggingsområdene. Sentrale myndigheter foretatt en innskjerping av jordvernet.

Foto: Øivind Strøm

Dyrka jord er en viktig del av kulturlandskapet. I tillegg kommer områder som tradisjonelt har vært brukt til beite. I tillegg til hensynet til framtidige generasjoners mulighet til å kunne skaffe seg mat, er vern av dyrka jord og kulturlandskap en viktig forutsetning for at Flatanger skal framstå som attraktiv bosted og reiselivsmål.

Ved ny planlegging er det viktig å gjennomføre en helhetlig vurdering av hvordan utbyggingsformålet påvirker dyrka og dyrkbar jord og kulturlandskap, både når det gjelder selve utbyggingen, adkomst og økt ferdsel som følge av utbygginga. Flatanger kommune har en meget liten andel dyrka og dyrkbar jord. Det er derfor lett å finne attraktive utbyggingsarealer uten å komme i konflikt med jordvernet.

Reinbeiter

Reindriftnæringa er en liten næring i den enkelte kommune. Den er imidlertid meget arealkrevende, med behov for store, sammenhengende, relativt uberørte beitearealer. Hensynet til beitearealene kan ikke ivaretas bare innenfor den enkelte kommune; flere kommuner og fylker må ses i sammenheng.

Strandsonen

Bygging i strandsonen har lange tradisjoner i områder hvor kommunikasjoner og næringsgrunnlag har vært knyttet til sjøen, og det er dermed blitt en del av den lokale byggeskikken. I Flatanger er det lite press på utbyggingsgrunn, bortsett fra nye områder til fritidshus. I gjeldende arealplan er det ikke lagt inn nye juridiske avklarte områder for ny fritidsbebyggelse. Dette medfører liten forutsigbarhet for grunneier som fremmer sak om regulering, og også begrensa vurdering av alternativ arealbruk.

Foto: Turid Bjørsvik

5.4.2 Mål for arealstrategier

- Gjennomføre regelmessig revidering av arealplanen. I en tidlig fase i arealplanprosessen legges det opp til en breiest mulig debatt om kommunens overordna arealpolitikk.
- Sikre aktivt bruk av kulturlandskapet som ressurs for rekreasjon, reiseliv og landbruk
- Dyrka og dyrkbar jord skal i utgangspunktet ikke brukes til annet enn jordbruksformål.
- Ved behandling av utbyggingssaker som omfatter nedbygging eller omdisponering av dyrka mark, skal alltid alternativer utredes og vurderes
- Kommunen skal bidra til å ivareta reindriftsnæringas behov for egne reinbeitearealer
- Kommunen har følgende rekkefølge på prioritering når det gjelder utbygginger som berører dyrka jord, dyrkbar jord eller kulturlandskap:

- 1) Offentlige utbyggingsformål – mindre streng holdning
- 2) Næringsvirksomhet utenom landbruk
- 3) Boligbygging
- 4) Fritidsbebyggelse – svært streng holdning

5.4.3 Tiltak

- Gjennom revidering av kommuneplanens arealdel komme fram til en avklart, forutsigbar og juridisk bindende arealdisponering i planperioden
- Differensiert forvaltning skal legges til grunn for all framtidig arealplanlegging i kommunen
- I samhandling med regionale myndigheter ivareta kystens tradisjoner m.h.t. landskapstilpassa utbygging i strandsonen
- I saker som berører dyrka eller dyrkbar jord skal alternativer alltid vurderes

5.5 Natur- og miljøvern

5.5.1 Bakgrunn

Kommunen har en ny klima- og energiplanen for Flatanger, vedtatt av kommunestyret 16.12.09. Planen omhandler alle aktuelle tema angående klima og energi, og har en ambisiøs mål- og tiltaksplan. For deltemaet klima- og energi vises det derfor til denne.

Både ”Innbyggerundersøkelsen” og ”Hytteundersøkelsen” viser at gode muligheter for et aktivt friluftsliv er den viktigste grunnen til at folk velger å bo i Flatanger, og en av de viktigste grunnene til å ha hytte her. Tilflyttere og yngre innbyggere legger stor vekt på nærhet til uberørt natur. I tillegg til de to undersøkelsene vet vi at lokale reiselivsbedrifter i hovedsak har sin attraktivitet knyttet til aktiviteter som havfiske eller naturfotografering. Videre har dokumentasjon av miljøstandard blitt stadig viktigere for produksjon og markedsføring i oppdrettsnæringa. Av SENIOS undersøkelse angående kommunens omdømme og tilfredshet med kommunale tjenester, leser vi at ”Vi ser at kommunens miljøbevissthet er den faktoren som har størst innvirkning på hvordan befolkningen vurderer kommunens omdømme”.

5.5.2 Mål for kommunens utvikling innen natur og miljø.

- Naturen i Flatanger skal ivaretas slik at den også i framtida kan være vårt viktigste fortinn for tilflytting, reiseliv, og næringsetablering
- Ivareta naturmiljøet i nærområdene som den viktigste ressursen i det forebyggende helsearbeidet

Foto: Kari Imsgard

5.5.3 Tiltak

- Aktivt holdningsskapende arbeid i barnehager og skoler
- Kommunen skal utøve en aktiv rolle som lokal forurensingsmyndighet

- Kommunale eiendommer og tomtearealer skal holdes ryddig og rent
- Vurdering av hvordan hensynet til natur- og miljø er ivaretatt skal framgå av alle kommunale saksutredninger
- Legge til rette for sortering og gjenvinning av avfall fra ”hytterenasjonsordningen”

5.6 Interkommunalt samarbeid

5.6.1 Bakgrunn

Kommunen har i mange år vært deltaker i omfattende interkommunalt samarbeid. Samarbeidet omfatter for tiden i hovedsak deltakelse i felles faglige nettverk, eller kjøp av tjenester. Disse samarbeidsformene er i utgangspunktet lite forpliktende. Kommunen er for eksempel ikke representert i felles regionale utviklingsarenaer i regi av Midtre-Namdalen samkommune. Kommunen er med i interkommunale selskaper som dekker områdene revisjon, sekretariat for kontrollutvalg, og renovasjon. Kommunen har avtaler om kjøp av tjenester innenfor skatteinnkreving, IKT, legevakt, skogbruk, miljørettet helsevern og jordmortjeneste. Kommunen selger tjenester innenfor feiing og oppmåling.

5.6.2 Framtidige krav og forventninger til kommunen

Fra staten stilles det stadig økende krav til kvalitet i planlegging, tjenester og dokumentasjon. Økt kompetansenivå og nye medier medfører at innbyggerne søker et mangfold av informasjonskilder, har økt kunnskap om egne rettigheter, og stiller større krav til kommunale tjenester. En ser ut fra dette et økt behov for samarbeid mot miljø utenfor kommunens grenser for å kunne gi og opprettholde gode tjenester. Økt interkommunalt samarbeid kan også bidra til at en har mulighet til å bygge/utvikle kompetanse internt i egen organisasjon gjennom at en kan delfinansiere dette gjennom salg av tjenester og kompetanse.

5.6.3 Mål for kommunen som samarbeidspartner

Utvikle et forpliktende samarbeid med nabokommuner og kompetansemiljøer for å sikre framtidig tjenestekvalitet, rekruttering og utvikling av attraktive arbeidsplasser.

5.6.4 Tiltak

- Søke samarbeidsløsninger der vi ser det er nødvendig og naturlig
- Holde oss aktivt orientert om ulike samarbeidstiltak i våre nabokommuner som også har nytte og konsekvenser for oss

5.7 Kommunen som organisasjon

5.7.1 Bakgrunn

Kommunesektoren er bærebjelken i velferdssamfunnet og representerer en infrastruktur som innbyggere og næringsliv er avhengig av. Det er medarbeiderne som skaper resultater for innbyggere og brukere, og en offensiv arbeidsgiverpolitikk legger til rette for gode resultater i møtet mellom medarbeider, bruker og innbyggere.

Kommunen som organisasjon her et unikt oppdrag som går ut på å

- utvikle demokrati og deltakelse
- være lokalsamfunnsutvikler
- være ansvarlig for grunnleggende velferdstjenester
- sikrer innbyggernes rettigheter

Oversikt over utvikling i antall årsverk og antall ansatte pr. 31.12.

	2001	2005	2009
Antall årsverk	115	97	101
Antall ansatte	161	135	135

Tallene viser at mens gjennomsnittlig stillingsstørrelse var 71% i 2001, var den i 2009 kommet opp i 75%.

5.7.2 Hovedmål

-Visjonen aktiv og åpen gir retning for all aktivitet internt i kommuneorganisasjonen.

5.7.3 Delmål

- **Være en åpen organisasjon som bygger på:**
  - demokrati og gjennomsiktighet
  - offentlighet, ytringsfrihet og varslingskultur
  - kunne navigere ved hjelp av dialog med brukere, innbyggere og samarbeidspartnere
  - å søke drivkrefter for å utvikle organisasjonen
- **Søke å inneha kompetente medarbeidere som er:**
  - selvstendige kunnskapsmedarbeidere
  - myndiggjort i lys av fag, erfaringer, holdninger, verdier, delegasjon og tillit
  - selve forutsetningen for å skape tillit
  - forvalter sine ressurser til organisasjonens beste
  - initierer utvikling
- **Inneha et helhetlig og utfordrende lederskap som bygger på:**
  - helhet - samspill mellom politisk og administrativt lederskap
  - helhet - administrativt lederskapssamarbeid på tvers
  - utfordrende – delegere og myndiggjøre gjennom å utfordre, stille krav og støtte
  - utfordrende invitere medarbeidere og tillitsvalgte til medledelse

5.7.4 Tiltak

- Kommunen som en åpen organisasjon skal gi raskt tilbakemelding på alle henvendelser

- Med bakgrunn i hovedmålet, og for å bygge felles bedriftskultur, skal det opprettes gode interne informasjonsrutiner
- Utvikle en verdiplattform som omfatter alle ansatte, og som årlig tas opp til ny drøfting i alle ledd i organisasjonen
- I den daglige ledelsen ha fokus på motivasjon som drivkraft for arbeidsglede, effektivitet, jobbtilfredshet og tilstedeværelse, innenfor realistiske rammer og mål
- Det legges til rette for at alle ansatte kan gjennomføre etterspurt kompetansegivende utdanning
- Omfanget av antall planer og av den enkelte plan skal begrenses i samsvar med vedtatt planstrategi. Planmål skal være realistiske og gjennomførbare ut fra kommunens økonomiske ressurser og bemanning, og det skal foretas årlige revisjoner av mål og tiltak

